

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

ÅRG. IX. — N:R 1.

WINNIPEG, MAN., 3 JANUARI 1901.

LÖP. N:R 356.

Prenumerera

själf samt få er granne att följa exemplet! Det finnes åtminstone 500, hvilka vi ej hafva på våra listor. Kom ihåg våra vackra premietaffor, hvilka kunna beses hos närmaste granne, som genom att insända \$ n visar, att han i galunda är blind för de fördelar, som kunna dragas genom att läsa CANADA. Kom ihåg tafforna samt

Prenumerera.

Med det nya århundradets ingång hade vi hoppats kunna vara fardiga med våra planer att utvidga tidningen. Tyvärr har vårt hopp förintats och vi se oss till och med nödsakade att tillkänna gifva det den nuvarande formen kommer att användas under de närmaste få veckorna. Många omständigheter bidraga därtill, men den förnämsta är, att vi ämnar söka i de närmaste veckorna genom tryckeriarbetens utförande avagbringa, hvad som på grund af prenumeranters likgiltighet saknas: DOLLARS.

Vi hafva förut påpekat, att denna lilla tidning har sin plats att fylla här i landet, ty huru OSVENSK man än må vara, finnes dock vissa punkter, synnerligast i lagstiftning, hvilka vi hålla reda på och framlägga för våra läsare. Någon tapet- eller smörgåsomslags fabrik hafva vi ej gjort anspråk på att bedriva. Vårt mål är att stå landsmännen till tjänst i DETTA LAND och de böra därför stå oss bl.

Viktiga händelser

under förra århundradet. Krig: Slaget vid Waterloo och Napoleons fall 1815. Slaget vid Naravino, hvarigenom Grekland frigjordes 1827. Krimkriget 1853-55. Upproret i Indien 1857. Italiens frigörelse och Garibaldi's fälttåg 1860. Infördeskriget i Förenta Staterna 1861-1865. Tysk-franska kriget, följdt af Tysklands förening 1870. Rysk-turkiska kriget med slaget vid Plevna 1877. Amerikanskt-spanska kriget 1898. Engels boerkrig 1899-1901.

— Första ångaren gick öfver Atlanten 1819. Gatubelysning förmedelst gas försöktes i London 1804. Elektriskt ljus af Edison 1878. Symaskinen kom i bruk 1846. Telegraf uppfunnen 1837, telefon 1876 och fonografen 1888. Röntgen upptäckte X-strålarna 1896. Slaveri afskaffades i alla brittiska land 1833, i Ryssland 1861 och i Förenta Staterna 1862. Första världsställningen hölls i London 1851. Guld upptäcktes i California 1848, i Australien 1851, i Transvaal 1887 samt i Klondyke 1897. Dominion of Canada grundlades 1867.

CANADA.

Nova Scotia.

— Det nya århundradet invigdes af arbetarne i Cape Bretons kolgrufvor med allmän stråjk.

— Merchants Bank of Halifax har från och med de ta år ändrat sitt namn till "Royal Bank of Canada" samt utsläppt nya sedlar i rörelsen.

Quebec.

— En tjänsteflicka intogs uyiligen på en polisstation i Montreal och gifvar lifvet åt tre barn.

— C. P. R:s inkomster för 11 månader 1900 belöper sig till \$27,463,930, utgifter \$17,044,711, nettobehållning \$10,419,219. Nettovinsten understiger 1899 års med \$434,965.

— Katolskt bigotteri. — Fader O'Leary, den katolske prästmanen, som åtföljde det Canadiska regementet, skall dömmas till fängelse för det han laste de protestantiska begrafningsformuläret öfver en fallen canadensare vid Paradeberg, medan den protestantiska prästen var borta.

Ontario.

— Mrs Nicolas, som nu är 98 år gammal, är moder åt sex generationer.

— Canadas patriotiska fond uppgår nu till \$336,000.

— Härtigen af York kommer att aflägga ett besök i Canada i år.

— Endast två canadensare hafva ihågkommit af drottningen på det stora stjärnfallet på nyårsdagen.

— Premier Laurier har hemkommit från sin New York resa.

— "Canada" ber få tacka för inbjudan till den skandinaviska festen i Ottawa. Olyckligtvis kom den allt för sent för vare sig skrift eller personligt erkännande.

Manitoba.

— Manitobas befolkning anslås till mellan 275,000 och 300,000.

— En fattig ruthen sköt sig häromdagen af våla i sitt hem vid Fishing River. Han efterlemnar hustru och flera små barn.

— Det rapporteras att Baldwinson M. P. P. för Selkirk, ännar resignera. Hans val öfverklagades och kommer snart upp för domstolen.

— Jas. Davies, en farmare bosatt Bowsman, återfanns död i sitt kyffe. Han har förmöjligen begått självmord.

— Rob. Rogers, den nyttämde Manitoba arbetsministern, har återvalts utan opposition för Manitoba.

— En farmare i Plum Coulee har vänt sig till polischefen i Chicago med bön om hjälp att få sig en hustru. En 40 årig anka samt en äldre stigen må hafva förklarat sig villiga att dela den ensliges öde. Hans val är ej ännu känt.

N. W. Territorierna.

— En liberal förening har nu bildats i Regina med W. Scott M. P. som hedersordförande.

— Fred Edmunds, section förman, vid Canmore, öfverkördes och dödades af tåget i fredags den 28 dec. sistlidne.

— Julen i Nya Stockholm firades på öfligt sätt i de båda kyrkorna med ottesång och sedvanlig högmässa. Vädret var ypperligt, ehuru blåsten på sina ställen fylde vägsparen. Ganska mycken snö har fallit.

— Vädaskott ändade Joseph Hudsons lif i närheten af Moose Jaw. Han hade sin bössa laddad och sköt ett skott på en gräfling, som särad sökte sitt hål. Han började slå djuret med kolfven, hvarvid skottet gick af samt träffade honom i bröstet. Han ledde en timme efter olyckan — skedde.

— Wetaskiwin får sig en bank. Merchants Bank kommer nämligen att med det snaraste öppna ett afdelningskontor därstädes.

— Från Scandinauvis skrives: Julen har i år varit af en del lugnaste man haft på länge. Om man frånräknar ett litet nöje som ungdomen hade arrangerat på andagskväll, så var julheljen precis lik andra hvardagar ty hvarken otta eller någon annan predikan förekom, hoppas dock att ingen lider deraf.

— Mr och Mrs. Magnell glädja sig åt en praktig julklapp, en liten piggt pojke.

British Columbia.

— Stråtröfveri i British Columbia. Postdeligensen mellan Agassiz och Harrison Hot Springs blef på nyårsaftonen plundrad af tre maskerade banditer, som plundrade postsäcken samt tvunget passagerarne framlemna sina dyrbu heter.

Utlandet.

— England har under årets sista vecka varit hemskt af flera olyckor. Svåra stormar hafva rasat utmed kusterna, som nu äro bestödda med vrak och spillor samt lik. Inne i landet ha låga marker öfversvämmats och stor skada gjorts å egendom. Darjante har en stor finanskrasch inträffat i London, i det London & Globe Fin. Co. inställt sina betalningar och dragit en del andra firmor med sig i fallet.

— Dreyfus har åter låtit höra af sig. Han har skrivit till franska premierministern begärande ny och full undersökning, hvilken måste klargöra hans oskuld och upprätta honom som man och fader i världens ögon.

— Drottningens af Holland, Wilhelmina bröllop skall äga rum den 7de februari.

— Den kinesiska änkekejsarinnan har uppsatt på tronen en 15 årig yngling. "Det himmelska riket" har funnit för godt att antaga de fredsvilkor, som erbjudits.

— Genom dynamit explosion i en järnvägs "Camp" i W. Virginia dödades 6 och särades ett dussin arbetare.

Transvaalkriget

Äfven förliden vecka har Kit chener fått rapportera ett litet nederlag, i det en afdelning på 250 man vid Helvetia mest gifva sig fängna sedan 50 stupat. Helvetia ligger vid järnvägen mellan Machadadarp och Lydenberg och var en mycket stark position. Boerna stormade och tog en 4.7 kanon, som de sedan med de engelska fångarnes hjälp bortförde. Engelsmännen återtog sedan platsen, och förfölja boerna. Järnvägen vid Pan a Stauderton banan har sprängts i luften. En konvoj på 23 vagnar togs darjante.

Från andra håll meddelas, att boerna gjort anfall på utpostafdelningar, men tillbakalagits. De Wet har gjort ett par försök att bryta sig in i kapkolonien, men misslyckats och befinner sig nu vid Senekal. Boerna ha äfven gjort ett infall i Natal, men tillbakadrivits. Norra kapkolonien genomströfvats af flere boerkommanden, men utan någon vidare framgång. Kimberly befinner sig sedan en vecka tillbaka af skuret från den öfriga världen.

I London har en medarbetare i den franska tidningen "Le Temps" haft ett samtal med den amerikanske majoren Burnham, som i Sydafrika gjort lord Roberts så många värdfulla tjänster.

Burnham inträffade, telegrafiskt uppfordrad därtill af lord Roberts, den 3 febru. i Kapstaden och den 13 s. m. i hufvudkvarteret. Han kom just lagom för att taga del i slaget vid Paardeberg. Ännu samma afton då han anlände, befälde honom fältmarskalken att utforska Cronjes läger, hvilket han också under skydd af nattens mörker gjorde. Under tre timmar hann han utspionera hur stort antal trupper och hur mycket ammunition och proviant boergeneralen förfogade öfver. Sedan den märkvärdige mannen genomströfvat landet från norr till söder, fullgjorde han under ett halft år ett öfvermänniskt arbete till bragte hela nätter i "de Velde", forceerade fiendtliga linier af 30 kilometers längd och 20 kilometers bredd samt, när han var i behof af lifsmedel, äfven de egna linierna. Tillfrågad om orsaken till detta senare svarade han:

— För det första beredde det mig ingen svårighet att öfverlita våra förposters vaksambet. Vidare kunde jag ej förlösa tiden med att vänta tills alla formaliteter blifvit uppfyllda. Hvarje gång skulle jag ha förlorat minst två, tre timmar innan sergeanten, löjtnant, majoren och öfversten identifierat min person och undertecknat passersedeln. Det är en lyx som en kunsckapare ej får tillåta sig.

— Men ni riskerade ju att bli dödad af era egna?

Majoren skratade.

— Jag riskerade ingenting, ty det var aldrig någon som såg mig. Och äfven om skiltvakterna lagt an på mig, skulle de ej kunnat sigtillräckligt noga för att

skada mig. De engelska soldaterna veta nämligen icke hvad "horisontlinien" vill säga. Boerna och vesterus amerikaner äro sedan barndomen vana att undvika den. "Horisontlinien" är en konturlinie, som genom terrängens ojämhhet beskrives och på hvilken siluetten af hvarje det minsta föremål skarpt aftecknar sig. Tank er en kopia af oregelbunden form. Medan de engelska postererna af sina chefer placeras på kopjens högsta platå, dar deras blickar måste gå uppifrån och ned, alltså från ljus till mörker, skola boerna alltid välja slutningen till observationspunkt och väl akta sig att med en centimeter öfverskrida horisontlinien. De skola välja sin plats så att man ej kan urskilja deras närvaro samt i timalts ligga orörligt utsträckt på magen. De för en kunsckapare mest nödvändiga båda egenskaperna är orörlighet och rörlighet. Enär horisontlinien ej alltid är densamma, måste man vid uppståndna förändringar söka en ny tillflykt. Detta ha engelsmännen inte förstätt och därför äro också deras förposters förlustlistor så svåra.

Sedan Burnham genomströfvat trakten mellan Poplars Grove och Bloemfontein blar vid han knappt sofvit en dag på fyra dagar, blef han tillfångatagen vid Sannas post vid sitt försök att rädda öfverste Broadways och hans brigad från den falla Christian de Wet utlagt för dem. — Denne är en praktig, tapper man, den baste soldaten i hela boerhären, tillägger major B. Hans metoder förtjana att studeras och hans kunsckapare äro öfvertraffliga. De äro nästan uteslutande unga människor, hvilkas mod och energi äro bepröfvade. Dyret om voro i medeltal tio på hundra medlemmar af de Wets armee utskickade som förposter eller kunsckapare. Hans stridskrafters rörlighet är så stor, att de under återtagat från Wynburg dagligen tillryggalade en sträcka på 60 km. medförande bagage, artilleri och 417 engelska fångar... När jag tillfångatogs utgaf jag mig för särad för att bli förd till sjukvagnen i eftertruppen. När denna anlandt, lät jag mig falla ned från min plats bredvid den sofvande anföraren och blef raklång liggande på marken. Trots den stora fara jag löpte att blifva nedtrampad af eskortens hästar, kom jag helskinnad undan. Jag begaf mig nu norrut och tillryggalade på tre dagar hundra engelska mil. All min proviant utgjordes af en skorpa och litet mjöl. Ändtligen ankom jag till lord Airleis läger, hvilken några dagar därefter stupade.

Äfven lukten spelar en stor roll vid kunsckapare tjästen, förklarade major Burnham. Natte tid har han mången gång tack vare denna, ofarit närvaron af boerlager. Ofta kan lukten vara en kunsckapare till mera nytta än något annat sinne. Han får af denna orsak aldrig röka. Äfven de Wet förbjuder sina kunsckapare bruket af tobak.